

lui ar fi trebuit compensată printr-o soluție regizorală mai temerară, și secvența trecătorului. Prin culoare, prin oboseala obiectelor, chiar prin conturarea celor două spații de joc înguste, în marginile platoului larg și gol al scenei, scenografia semnată Doris Jurgea plasează util câteva accente.

Adevăratul act creator al regiei este însă distribuția, unde poate fi descifrată o subtilă disjunctie: în rolurile protagoniștilor. Mariana Mihuț și Florian Pittiș aduc prototipul eternului farmec juvenil ca atare, iar în jurul lor sînt grupați interpreți de tipuri, aproape toți excelent aleși pentru puterea lor de a reprezenta, în imagine concentrată, o psihologie și un mod de a trăi. Performanța e că toți „merg”, împreună, reușesc să aibă un „aer de familie”. Cred că maxima densitate de adevăr de viață o atinge prezența lui Cornel Coman; Ica Matache, George Oancea, Elena Caragiu, Vally Voiculescu-Pepino sînt și ei foarte aproape, în același teritoriu al simplității, al naturaleții, unde gestul și cuvîntul nu rămîn însă niciodată neutre, ci se încarcă de o mie de sensuri mici, vii și autentice. Doar Ginei Petrini i se poate reproșa nota discordantă, ea practicînd un altfel de teatru, de un „patetism rece”, ostentativ. În grupul de studenți de la I.A.T.C., deocamdată puțini au descoperit că „vîrsta” nu e atît de ușor de jucat — poate doar Radu Al.Vaida și Ileana Iurciuc.

Bineînțeles că răsfățaii serii sînt, pe drept cuvînt, Mariana Mihuț și Florian Pittiș; e povestea lor, totul le aparține, și scena, și surisurile înduioșate ale spectatorilor, iar ei se mișcă liber și cu încîntare în această baie de tandrețe. Ar fi o exagerare să pretindem că acești doi actori atît de talentați fac aici o epuizantă investiție creatoare; sarcina lor e de așa natură încît o pot acoperi, calm, prin resursele de drăgălășenie, umor dulce, plăcere de a se juca, aflate totdeauna la îndemînă.

Ileana Popovici

Teatrul Municipal

„Maria Filotti”

din Brăila

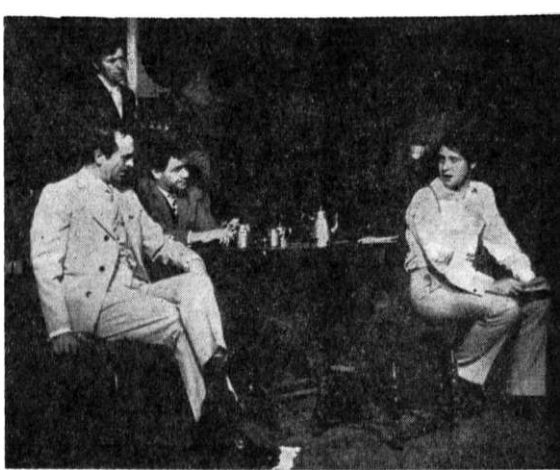
TINEREȚE, BAT-O VINA

de Eugene O'Neill

Într-un teatru al cărui repertoriu s-a dorit întotdeauna deschis marilor valori ale literaturii dramatice universale, O'Neill nu poate lipsi, cum n-a lipsit nici acum vreo cîțiva ani, cum, fără îndoială, va fi prezent și de aci înainte, alături de Gogol, Racine, Ibsen, Shaw, nume mari ale marii literaturi, cu care Teatrul Municipal „Maria Filotti” din Brăila și-a deprins spectatorii. Alegerea s-a oprit de data aceasta asupra unei piese încă nereprezentată la noi, piesă derutantă pentru cine cunoaște doar glorioasele opere de vîrf ale marelui dramaturg, derutantă pentru că nimic din tulburările, neliniștile răvășitoare, viziunea tragică și nu rareori mistică asupra existenței, nu își fac ecou în ea, deși ciudat, sau cel puțin surprinzător, *Tinerete, bat-o vina*, e scrisă după *Straniul interludiu* și *Din jale se-ntrupează Electra* și înainte de *Vine vînzătorul de gheață* și *Lungul drum al zilei către noapte*. Adică e scrisă în 1933, cam la jumătatea drumului său de scriitor, și ca o insolită paranteză în întregul operei sale. *Tinerete, bat-o vina* (ce versiune să-racă, fadă, cu iz lăutăresc, pentru titlul original *Ah, Wilderness!*) ne poartă în sinul unei familii tipic americane, destul de monotona în existența ei ordonată, calmă, supusă riguroaselor principii și precepte morale, familie unită de o duioasă și emoționantă înțelegere. Nu întîmplător O'Neill împinge cu trei decenii în urmă timpul acțiunii: era vremea cînd „civilizația” yankee nu-și dezvoltase suficient armele ucigătoare pentru individ, cînd mica citadelă familială se vedea încă redutabilă în fața valului de vicii, corupție, venalitate care avea să mătore mai tirziu fragila moralitate puritană, deschizînd cîmp larg ipocriziei și filistinismului. Pacea duioasă a familiei e vag și vremelnic tulburată de purtarea „scandaloasă” a adolescentului răzvrătit, repede domolit și readus în pacea blindă, sigură și liniștitoare a căminului. Aproape banal, aproape plictisitor, dacă mica povestioară moralizatoare n-ar fi scrisă de pana unui subtil și profund analist al psihologiei adolescentine, dacă lucru-

riile înfățișate deschiș în toată monotonia lor ordonată, n-ar fi fost adesea privite cu umor, cu îngăduitoare și duioasă ironie, dacă, în sfârșit, din substanța acestei piese aflată la pragul dintre drama psihologică și comedia de situații, nu s-ar degaja puternic, obsesiv chiar, aspirația nemărturisită aproape niciodată a autorului ci pentru o existență clădită pe certitudinii, echilibrată, sprijinită pe bucurii și împliniri cit se poate de omenești, într-un climat protector și liniștitor, străin de tragice și chinuitoare întrebări.

Spectacolul realizat de Zoe Anghel Stanca (care e și autoarea versiunii românești a textului) are multe din datele piesei, nu o trădează decit prin excese, dar nu o răstălmăcește. Dacă sînt demne de subliniat unele momente dispartate, de vîrf în evoluția acțiunii, dacă atmosfera tihnitei existențe a familiei Nat Miller este sugerată convingător (și aici un rol hotărîtor are scenografia deosebit de inspirată a Dianei și a lui Vladimir Popov) dacă în multe privințe experiența de pedagog a regizoarei s-a făcut simțită, în schimb fondul de autentic și dens dramatism pe care se clădește acțiunea trece aproape neobservat, regizoarea preferînd terenul mai fragil — în cazul de față — al comediei, pe care nu o tratează în datele conținute de text (și pe care am încercat să le definesc mai înainte de a fi înscrise pe coordonatele ironiei duioase și blînde) ci mai agresiv, mai cu ostentație decît s-ar fi cerut, dincolo de limitele sarcasmului pînă aproape de pragul grotescului. Și s-au irosit astfel o mulțime de sensuri: drama lui Sid Davis se pierde, sensibilul și visătorul gazetar devenind — deloc din vina lui Nae Nicolae, interpretul — un ridicul bețiv, adus fără nici un temei în scenă (deși lucrurile nu stau așa; ce personaj la O'Neill rătăcește în timpător prin acțiune?). Căldura maternă a soției lui Miller e înecatată de același exces frizînd ridicolul personajului și anulîndu-i datele inițiale, și mi se pare surprinzător că o actriță cu calitățile Virginiei Veber s-a lăsat ademenită de o asemenea facilă rezolvare. Spre meritul lor, Ileana Radu și Petre Simionescu evită aceste prea ispititoare și răbătătorite căi, făcînd apel la știutele lor bătătură generoase pentru a înfățișa complex personajele, în consens cu biografia și datele lor psihologice, cu logica dramatică a acțiunii. O realizare aparte izbuteste Bujor Macrin, tînăr actor cu o gamă extinsă de mijloace, excelent în momentele lui de lirism, reținut în utilizarea mijloacelor comice, tulburător în momentele de cumpănă, dar din păcate prea violent agresiv în afirmarea elanurilor lui adolescentine, cînd ar fi trebuit să fie doar înflăcărat romantic. Apariții notabile sau chiar mai mult decît notabile reușesc Ion Roxin, Mircea Valentin, Nicolae Budescu, Elena Gurgulescu și Carmen Roxin, iar cei doi copii din familia Miller, dar din afara familiei teatrului, Lucica Toma și Eugen Ifrim sînt draguți de tot.

Petre Simionescu (Nat Miller), Jean Roxin (Arthur Miller), Nae Nicolae (Sid Davis), Bujor Macrin (Richard Miller), în „Tinerete, bat-o vina!” de Eugene O'Neill

CĂSĂTORIA

de N. V. Gogol

Căsătoria de N. V. Gogol reprezintă un spectacol mai puțin ilustrativ pentru nivelul actual al teatrului brăilean, sau mai de grabă simptomatic pentru ușurința cu care acest teatru acceptă uneori ideea spectacolului intermediar, nu atît prin alegerea piesei — aici lucrurile sînt în afara oricărei discuții — cit prin calitatea realizării scenice care pare a fi fost predestinată nivelului mediocru. Satira gogoliană, cu sensuri precise, imposibil de răstălmăcit, farsa cu țeluri clare, vizînd o lume rău întocmită, un fenomen social propriu unei anumite vremi și unei anumite societăți în care trîndăvia, parazitismul și parvenitismul înfloreau în voie, constituie un autentic tablou de epocă și oferă cele mai generoase posibilități pentru realizarea unui spectacol. Dar spectacolul brăilean poartă pecetea comodă a căilor demult bătătorite, a soluțiilor scenice imediate sau chiar lipsite de gust artistic, și reproșul se adresează direct regizorului D. Dinulescu, prizonier al deprinderilor meșteșugărești, în diferent față de violența exceselor și, mai cu seamă, și mai grav, în intimidată pasi-